EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.9.2019
COM(2019) 424 final

2019/0200 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Marrakechissa 15 päivänä huhtikuuta 1994 allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä olevalla alkuperäsääntösopimuksella (WTO-GATT 1994) perustetussa alkuperäsääntökomiteassa

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä Marrakechissa 15. huhtikuuta 1994 allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä olevalla alkuperäsääntösopimuksella (WTO-GATT 1994) perustetussa alkuperäsääntökomiteassa unionin puolesta otettavasta kannasta etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen avoimuuden parantamista koskevan tiedonannon suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Alkuperäsääntösopimus

Marrakechissa 15. huhtikuuta 1994 allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä olevalla alkuperäsääntösopimuksella (WTO-GATT 1994), jäljempänä ’sopimus’, pyritään varmistamaan, että etuuskohteluun oikeuttamattomat alkuperäsäännöt eivät itsessään aiheuta tarpeettomia kaupan esteitä, ja yhdenmukaistamaan kansainvälisellä tasolla sellaiset alkuperäsäännöt, jotka eivät koske tullietuuksien myöntämistä. Ennen yhdenmukaistamisen loppuun saattamista sopimuspuolten on varmistettava, että niiden alkuperäsäännöt ovat avoimia, ne eivät rajoita, vääristä tai häiritse kansainvälistä kauppaa, niitä hallinnoidaan johdonmukaisella, yhdenmukaisella, puolueettomalla ja oikeasuhteisella tavalla ja että ne perustuvat myönteiseen vaatimusperiaatteeseen. Sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1995.

Euroopan unioni on sopimuksen osapuoli[1]. Myös kaikki jäsenvaltiot ovat sopimuksen osapuolia.

2.2. Alkuperäsääntökomitea

Alkuperäsääntökomitea on perustettu Maailman kauppajärjestön (WTO) puitteissa, ja se on avoin WTO:n jäsenille. Se kokoontuu vähintään kerran vuodessa, ja sen on määrä tarkastella uudelleen alkuperäsääntösopimuksen täytäntöönpanoa ja toimintaa. Komitea keskittyy työssään lähinnä etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen yhdenmukaistamiseen. Neuvotteluja ei ole saatu päätökseen, ja WTO:n jäsenet soveltavat tällä hetkellä kansallisia etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä. Viime aikoina on aloitettu joitakin etuuskohteluun oikeuttavia alkuperäsääntöjä koskevia toimia erityisesti vähiten kehittyneille maille myönnettäviä kauppaetuuksia koskeviin sääntöihin liittyen. Päätökset tehdään komiteassa yleensä yksimielisesti.

2.3. Alkuperäsääntökomitean suunniteltu säädös

Alkuperäsääntökomitean on määrä antaa [päivämäärä] pidettävässä vuosikokouksessaan tiedonanto ”Etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen avoimuuden parantaminen”[2], jäljempänä ’suunniteltu säädös’.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on parantaa etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä koskevien lakien, asetusten ja käytäntöjen avoimuutta ja täydentää alkuperäsääntösopimuksen 5 artiklassa määrättyjä ilmoitusvelvoitteita.

---

1 Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

2 Australian, Brasilian, Kanadan, Hongkongin, Japanin, Korean tasavallan, Uuden-Seelannin, Norjan, Filippiinien, Venäjän federaation, Singaporen, Sveitsin, Taiwanin, Penghun, Kinmenin ja Matsun erillisen tullialueen sekä Yhdysvaltojen tiedonanto.

WTO-komiteoiden antamien säädösten oikeudellista asemaa ei käsitellä Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksessa eikä alkuperäsääntösopimuksessa. Suunnitellun säädöksen sitovuus on määritettävä siinä käytettävän tekstin perusteella. Kun otetaan huomioon etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen avoimuuden parantamista koskevassa tiedonannossa käytetty sanamuoto, suunnitellusta säädöksestä tulee osapuolia sitova.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä sovelletaan, kun mitään kauppaetuuksia ei myönnetä eli kun kauppaa käydään suosituimmuuskohtelun perusteella. Lisäksi eräät kiintiöiden, polkumyyntitullien ja alkuperämerkintöjen kaltaiset kauppapoliittiset toimenpiteet voivat edellyttää alkuperän määrittämistä etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä soveltamalla.

Alkuperäsääntösopimuksen 5 artiklan mukaisesti kunkin WTO:n jäsenen on tietyn määräajan kuluessa WTO-sopimuksen voimaantulosta ilmoitettava WTO:n sihteeristölle sellaiset kyseisenä päivänä voimassa olevat alkuperäsääntönsä, oikeudelliset päätöksensä ja yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätöksensä, jotka koskevat etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä. Euroopan unioni on ilmoittanut vaaditut tiedot WTO:n sihteeristölle.

WTO:n jäsenet sopivat alkuperäsääntösopimuksessa neuvottelevansa yhdenmukaistetuista etuuskohteluun oikeuttamattomista alkuperäsäännöistä. Näitä neuvotteluja ei kuitenkaan ole saatu päätökseen, ja WTO:n jäsenet soveltavat tällä hetkellä kansallisia etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä. Sen vuoksi tuonnissa ja/tai viennissä sovelletaan erilaisia etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä riippuen siitä, mistä WTO:n jäsenestä on kyse. Kaikki WTO:n jäsenet eivät myöskään sovella etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä koskevaa erityislainsäädäntöä. Unionissa nämä säännöt vahvistetaan unionin tullikoodeksista 9 päivänä lokakuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013[3] 59–61 artiklassa.

Jotta monien erilaisten etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen soveltaminen ei aiheuttaisi tarpeettomia kaupan esteitä, alkuperäsääntökomiteasta valittiin edustajia pieneen työryhmään, jonka tehtävän on selvittää, miten etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen avoimuutta voitaisiin parantaa. Euroopan unioni oli mukana tässä pienessä työryhmässä, ja se osallistui rakentavalla tavalla suunnitellun säädöksen laatimiseen. Keskusteluja jatkettiin alkuperäsääntökomitean kokouksissa maaliskuussa ja toukokuussa 2019. Koordinointi jäsenvaltioiden kanssa varmistettiin jäsenvaltioiden WTO-edustustojen ja tulliasiantuntijaryhmän alkuperäjaoston kautta.

Koska selkeät ja ennustettavat alkuperäsäännöt helpottavat kansainvälisiä kauppavirtoja, suunnitellun säädöksen tarkoituksena on parantaa etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä koskevien lakien, asetusten ja käytäntöjen avoimuutta ja täydentää alkuperäsääntösopimuksen 5 artiklassa määrättyjä ilmoitusvelvoitteita.

Suunnitellun säädöksen mukaan kunkin WTO:n jäsenen on ilmoitettava etuuskohteluun oikeuttamattomat alkuperäsääntönsä, joita käytetään GATT 1994 -sopimuksen I, II, III, XI ja XIII artiklan mukaisen suosituimmuuskohtelun soveltamiseksi. Sen mukaan etuuskohteluun oikeuttamattomista alkuperäsäännöistä ilmoittaminen on vapaaehtoista silloin, kun niitä sovelletaan muihin alkuperäsääntösopimuksen 1 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluviin tarkoituksiin (GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan mukaiset polkumyynti- ja tasoitustullit, GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan mukaiset suojatoimenpiteet, GATT 1994 -sopimuksen

[3] EUVL L 269, 10.10.2013, s.1.

IX artiklan mukaiset alkuperämerkintävaatimukset, määrälliset rajoitukset tai tariffikiintiöt sekä julkisian hankintoja ja kauppatilastoja varten sovellettavat alkuperäsäännöt). Lisäksi suunniteltu säädös sisältää säännöksen, jonka mukaan WTO-jäsenten on ilmoitettava mahdollisista sellaisista etuuskohteluun oikeuttamattomista alkuperätodistuksista, jotka ovat pakollisia tuonnin tai viennin harjoittamiseksi. Ilmoitukset on annettava käyttäen suunnitellun säädöksen liitteenä olevia malleja.

Suunnitellulla säädöksellä otetaan käyttöön alkuperäsääntösopimuksen 5 artiklassa määrättyjä ilmoitusvelvoitteita täydentäviä velvoitteita.

Tämän vuoksi on tarpeen vahvistaa alkuperäsääntökomiteassa unionin puolesta otettava kanta.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” käsittää myös sellaiset säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*”[4].

4.1.2. Soveltaminen tässä asiassa

Alkuperäsääntökomitea on sopimuksella eli alkuperäsääntösopimuksella (WTO-GATT 1994) perustettu elin.

Säädös, joka alkuperäsääntökomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Alkuperäsääntökomitean antamien säädösten oikeudellista asemaa ei käsitellä Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksessa eikä alkuperäsääntösopimuksessa. Sen vuoksi suunnitellun säädöksen sitovuus on määritettävä siinä käytetyn tekstin perusteella. Kun otetaan huomioon etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen avoimuuden parantamista koskevassa tiedonannossa käytetty sanamuoto, suunnitellulla säädöksellä katsotaan olevan oikeudellisia vaikutuksia.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on

[4] Unionin tuomioistuimen tuomio, 7. lokakuuta 2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen tässä asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tarkoitus ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artikla yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Ei sovelleta.

2019/0200 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Marrakechissa 15 päivänä huhtikuuta 1994 allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä olevalla alkuperäsääntösopimuksella (WTO-GATT 1994) perustetussa alkuperäsääntökomiteassa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 3 kohdan sekä 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni teki Marrakechissa 15 päivänä huhtikuuta 1994 allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä olevan alkuperäsääntösopimuksen (WTO-GATT 1994), jäljempänä ’sopimus’, neuvoston päätöksellä 94/800/EY[5], ja se tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

(2) Sopimuksen 4 artiklalla perustetaan alkuperäsääntökomitea.

(3) Alkuperäsääntökomitean on määrä hyväksyä [...] istunnossaan/kokouksessaan [päivämäärä] tiedonanto ”Etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen avoimuuden parantaminen”.

(4) On aiheellista vahvistaa alkuperäsääntökomiteassa unionin puolesta otettava kanta, koska tiedonanto tulee olemaan unionia sitova.

(5) Ehdotettavan unionin puolesta otettavan kannan tarkoituksena on parantaa etuuskohteluun oikeuttamattomia alkuperäsääntöjä koskevien lakien, asetusten ja käytäntöjen avoimuutta säännöillä, joiden mukaan WTO:n jäsenten on pakollisesti tai vapaaehtoisesti ilmoitettava etuuskohteluun oikeuttamattomat alkuperäsääntönsä vakiomuotoisia malleja käyttäen. Tämä johtaisi selkeämpiin ja ennakoitavampiin alkuperäsääntöihin ja sujuvoittaisi kansainvälisiä kauppavirtoja,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Alkuperäsääntökomitean [...] istunnossa/kokouksessa unionin puolesta otettava kanta perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan alkuperäsääntökomitean säädösluonnokseen.

Unionin edustajat voivat sopia, että säädösluonnokseen saa jäsenvaltioita kuullen tehdä pieniä toimituksellisia muutoksia alkuperäsääntökomitean tulevien kokousten tulosten vuoksi tai paikalla järjestettävien koordinointikokousten aikana ilman uutta neuvoston päätöstä.

[5] Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja